

[Holstein.]

ene Fordel, der vilde opnaas, og den vilde faa Eftervirkninger ud i vide Kredse. Det andet, han vilde opnaa, var, at de paagældende Arbejdere, som nu i Virkeligheden gør et forældet og overflødigt Arbejde med at tage af og læsse op i den gamle Lade og den gamle Hjelm, kunde anvendes til et saa meget tidligere og saa meget intensivere Markarbejde; hans Markdrift vilde blive saa meget bedre, og derved vilde ogsaa hans Kornproduktion blive bedre. Det er, til Skade for Markbruget, naar der ikke er Kapital til Stede, og det samme gælder for Husdyrbrugets Vedkommende. Paa den ene af sine Gaarde har vedkommende en tuberkelfri Besætning med udmærket Fedtprocent, 4 pCt. Fedt, altsaa Mælk, som det vilde være af den største Betydning at faa sendt direkte ind til de store Byer, til Arbejderbefolkningen dér. Paa den anden Gaard har han en gammel umulig, jeg kan godt sige raadden Kostald, fordi han mangler Kapital til at bygge en ny, og i denne gamle Kostald er det umuligt at holde Besætningen tuberkelfri. Den Dag han kunde faa en tuberkelfri Besætning dér og saaledes faa sit Mælkekvantum mere end fordoblet, kunde det betale sig for ham at køre Mælken direkte ind til København paa eget Lastautomobil og at have eget Udsalgssted, f. Eks. i Arbejderkvartererne paa Vesterbro eller Nørrebro. Han kunde sælge førsteklassens tuberkelfri og fed Mælk til Arbejderbefolkningen med en rimelig Avance, og det vilde baade han og Arbejderbefolkningen staa sig godt ved. Men naar der ingen Driftskapital er, naar vedkommende skal drive sin Bedrift ved Hjælp af Bankkredit, kan det ikke lade sig gøre. Der er mange Godsejere og i det hele taget Landboere i Øjeblikket, som har ondt ved at faa Bankkredit; vedkommende Hr. X har Formue nok foreløbig til at kunne faa Kassekredit, men han har ikke disponible Penge, og for en Kassekredit til 6 pCt. bygger man nu ikke nye Bygninger paa sin Gaard. Men hvis man fik en rimelig Formuebeskatning, skulde det ærede Medlem se, hvorledes der lidt efter lidt kom bedre Forhold — det gaar ikke saa hurtigt i Landbruget, men det kan nu Landbruget ikke gøre for, thi selv om det er nok saa dygtigt, gaar det ikke saa hurtigt med at forbedre og lægge om; som det gør i Industrien, hvor man ofte kan lægge om fra Maaned til Maaned. I Landbruget tager det Aar, inden man faar det store Fremskridt og den tilsvarende Omlægning ført igennem.

Det er ganske rigtigt, at jeg tiltraadte det ærede Medlem Hr. Borgbjergs Kritik

af den Maade, hvorpaa vore ansvarlige øverste Ledere af Landets Privatøkonomi har forvaltet det Pund, der var betroet dem i Krigsaarene og navnlig i Efterkrigsaarene. Jeg vil paa ingen Maade undskylde eller forringe, hvad der er sket af Misbrug, det forekommer mig, at det er en Afgrund af Inkompetence, man skuer ned i, naar man ser, hvad der er foregaaet her i Landet i de sidste 10—15 Aar; men det maa maaske være mig tilladt at sige i samme Forbindelse — for vi er jo alle Mennesker her i Landet —, at jeg tror, der er baade Husmands- og Arbejderhusholdninger, hvor Økonomien heller ikke har været absolut udadleg. Jeg kunde tænke mig, at der i de Aar ogsaa var Arbejderhusholdninger, hvor der blev ødslet og i ikke ringe Grad givet Penge ud til urimelige og unødvendige Formaal.

Naar man henviser til, at hvis man gav Skattelettelse for Overklassen, havde man ingen Garanti for, at de paagældende ikke rejste udenlands og købte Pelse og andre Luksusting til deres Hustruer, hvad de ellers, naar de var klemt af en kraftig progressiv Beskatning, ikke vilde være i Stand til, tror jeg dog, at hvis man ser efter, vil man opdage, at langt ned i de brede Lag købes der billige Beklædnings-Luksusvarer af udenlandsk Oprindelse, navnlig Skotøj og Damebeklædningsgenstande, saa jeg tror, vi kan tage mange af det ærede Medlem Hr. Borgbjergs kvindelige Vælgerkorps med ind under den Kritik, som det ærede Medlem her rettede mod de saakaldte Overklasse-mennesker.

Det ærede Medlem gjorde dernæst opmærksom paa, at Professor Birck i sin sidste Bog hævder, at Kapitalismen er gaaet over Gevind, at den for en stor Del i Stedet for at fremme hemmer Produktionen. Jeg vil ikke bestride, at Kapitalismen paa et givet Tidspunkt var gaaet over Gevind. Nu vil jeg se bort fra — det maa man dog vel være berettiget til — de fuldkomment abnorme, forrykkede og ekstraordinære Forhold, som fremkaldtes af den 4-aarige Verdenskrig, vi har haft, og naar jeg ser bort derfra, vil jeg sige, at Kapitalismen gik over Gevind under den liberal-økonomiske Æra i første Halvdel og et godt Stykke over Halvdelen af forrige Aarhundrede. Det var den ukontrollerede Industrialisme, der skabte et kapitalistisk Anarki, som i Virkeligheden blev ikke blot Arbejderbefolkningen, men ogsaa den saakaldte og af det ærede Medlem saa ringeagtede kapitalistiske Overklasse til Skade.

Det gav Bagslag ogsaa for den. Men